

بررسی تاثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود مبتنی بر ارقام تعهدی و مدیریت سود واقعی شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

دکتر حسن فتاحی نافچی

عضو هیئت علمی گروه حسابداری، واحد شهرکرد، دانشگاه آزاد اسلامی، شهرکرد، ایران (نویسنده مسئول)
hasanzft@yahoo.com

عاطفه فاضل دهکردی

دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی نور هدایت، شهرکرد، ایران
atifazl526@gmail.com

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی تاثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود مبتنی بر ارقام تعهدی و مدیریت سود واقعی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. بدین منظور نمونه‌ای متشکل از ۱۱۸ شرکت پذیرفته شده در بورس در بازه زمانی ۱۳۸۹ الی ۱۳۹۵ مورد بررسی قرار گرفت. برای اندازه‌گیری کیفیت حسابرسی از چهار ویژگی دوره تصدی حسابرس، اندازه موسسه حسابرسی، تخصص حسابرس در صنعت و استقلال حسابرس استفاده شده است و جهت محاسبه مدیریت سود مبتنی بر ارقام تعهدی از مدل جونز تعدیل شده و همچنین برای محاسبه مدیریت سود واقعی از سه مولفه جریان نقد عملیاتی غیرعادی، هزینه تولید غیرعادی و کاهش هزینه‌های اختیاری نیز استفاده شده است. آزمون فرضیه‌ها در این پژوهش با تحلیل رگرسیون چند متغیره مبتنی بر داده‌های تابلویی و روش تخمین حداقل مربعات تعمیم یافته انجام شده است. نتایج نشان می‌دهد که با افزایش کیفیت حسابرسی، مدیریت سود روند کاهشی دارد و استقلال حسابرس و اندازه موسسه حسابرسی در مقایسه با دیگر مولفه‌های اندازه‌گیری کیفیت حسابرسی، تاثیرگذارتر و دارای ارتباط منفی و معناداری به ترتیب با مدیریت سود مبتنی بر ارقام تعهدی و مدیریت سود واقعی می‌باشند. واژگان کلیدی: کیفیت حسابرسی، مدیریت سود مبتنی بر ارقام تعهدی، مدیریت سود واقعی.

مقدمه

مدیریت سود موضوع مهمی برای ذینفعان شرکت است. به ویژه هنگامی که سود به عنوان پیش بینی کننده کیفیت گزارشگری مالی محسوب می‌شود. از آنجا که تعهدات حسابداری در کیفیت گزارشگری مالی نقش اساسی دارند، با این حال این ارقام تعهدی می‌توانند به علت تعصب و دستکاری احتمالی مدیران به عنوان پیش‌بینی کننده‌های غیر قابل اعتماد تبدیل شوند. کیفیت حسابرسی نقش مهمی در کاهش مدیریت سود دارد. بر اساس تئوری نمایندگی مکانیزم‌های نظارت بر هماهنگی منافع سهام‌داران و مدیران و تضاد منافع و همچنین رفتارهای فرصت طلبانه بعدی را کاهش می‌دهد. کیفیت حسابرسی به عنوان یک مکانیزم نظارتی برای بازداري مدیران در دست‌کاری درآمد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (جنسن^۱، ۱۹۷۶). اهمیت این پژوهش از این قرار است که اغلب مطالعات مربوط به کیفیت حسابرسی و

¹ Jensen